

MEDIATION

Tłumacz w postępowaniu mediacyjnym

Joanna Miler-Cassino

mgr lingwistyki stosowanej

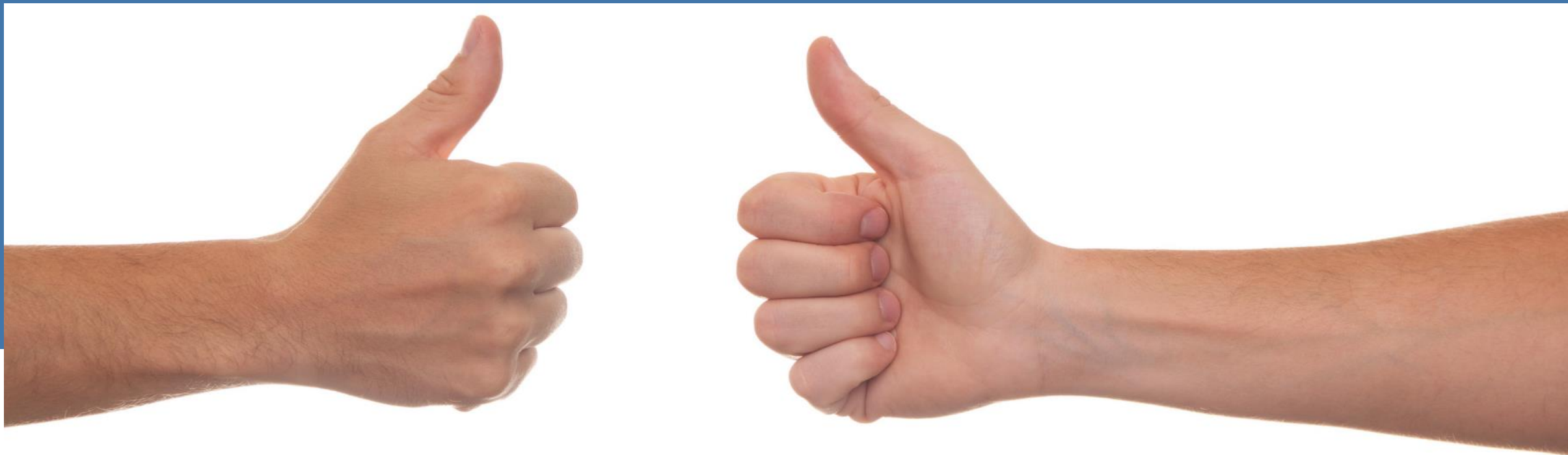
mgr prawa

tłumacz przysięgły

mediator sądowy - stały mediator
przy Sądzie Okręgowym w Warszawie
i Sądzie Okręgowym Warszawa-Praga

Joanna Miler-Cassino

MEDIACJA

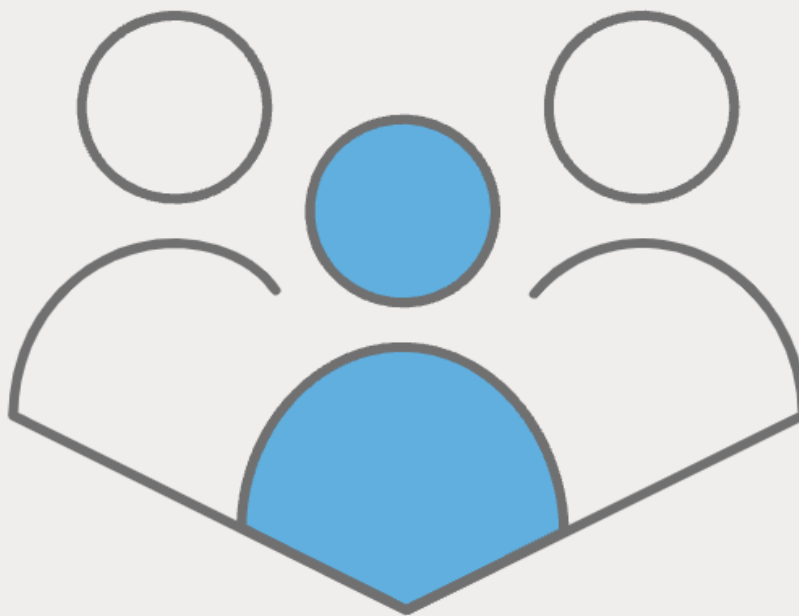
ADR/AMRS

(ALTERNATYWNE WOBEC POSTĘPOWANIA SĄDOWEGO SPOSOBY ROZWIĄZYWANIA SPORÓW)

NEGOCJACJE

Jeden ze sposobów polubownego rozstrzygania sporów polegający na prowadzeniu przez skonfliktowane strony rozmów w celu osiągnięcia wspólnego, satysfakcjonującego obie strony rozwiązania. Może być stosowany z udziałem profesjonalnego negocjatora.

MEDIACJA

ARBITRAŻ

Jeden ze sposobów polubownego/go rozstrzygania sporów polegający na postępowaniu nie przed sądem powszechnym, a przed sądem polubownym (arbitrażowym), w którym orzekają bezstronni arbitrzy. Postępowanie arbitrażowe jest odformalizowane i kończy się wydaniem wyroku.

CZYM JEST MEDIACJA?

Mediacja to:

- „zorganizowane **postępowanie o dobrowolnym** charakterze, [...] w którym przynajmniej **dwie strony sporu** próbują same osiągnąć porozumienie w celu **rozwiązania ich sporu**, korzystając z pomocy **mediatora**. Postępowanie takie może zostać **zainicjowane przez strony** albo może je **zapropionować lub zarządzić sąd** lub nakazać prawo państwa członkowskiego”.

(art. 3 Dyrektywy 2008/52/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 21.05.2008 r. w sprawie niektórych aspektów mediacji w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.Urz. UE L 136, s. 6).

POSTĘPOWANIE SĄDOWE A POSTĘPOWANIE MEDIACYJNE

Rozstrzygnięcie sporu

- Sąd w postępowaniu procesowym przed sądem powszechnym

Rozwiązanie konfliktu (sporu)

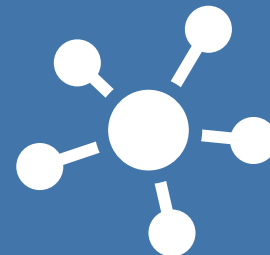
- W procesie mediacji przy pomocy mediatora, który wspiera:
 - proces komunikacji pomiędzy stronami
 - wypracowanie rozwiązania akceptowalnego dla obu stron
 - osiągnięcie porozumienia

ZASADY POSTĘPOWANIA MEDIACYJNEGO

Dobrowolność

Poufność

Bezstronność
i neutralność

Nieformalność,
elastyczność

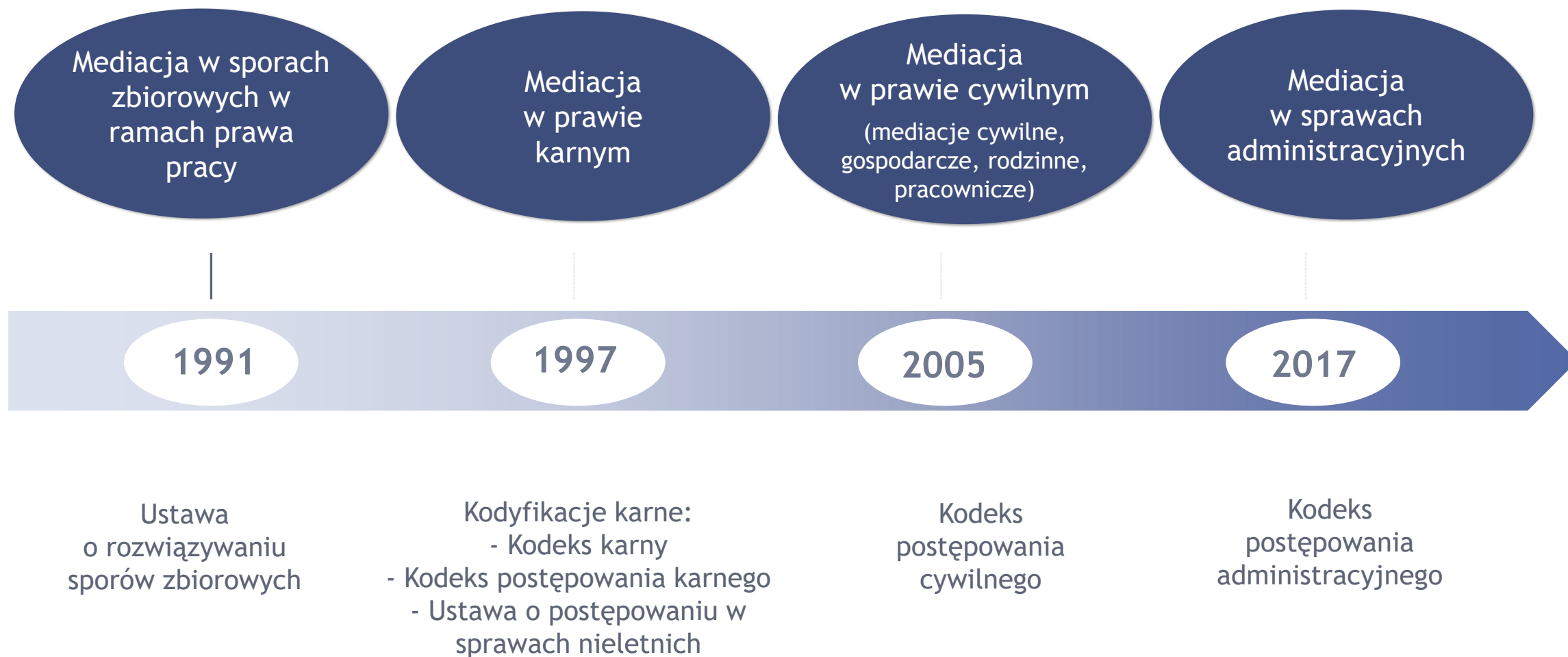
Spór pozostaje w rękach stron
zainteresowanych jego rozwiązaniem,
a nie w rękach sądu, czy pełnomocników
procesowych

Autonomia konfliktu

Satysfakcja stron

Strony wspólnie, z pomocą mediatora
szukają takiego rozwiązania problemu,
który pozwoliłby zakończyć spór w sposób
uznawany przez strony za
najbardziej dla nich korzystny

MEDIACJA W POLSKIM PORZĄDKU PRAWNYM

POSTĘPOWANIE MEDIACYJNE - OBSZARY

Mediacja w sprawach cywilnych

Postępowanie mediacyjne ukierunkowane jest na proces porozumiewania się pomiędzy stronami oraz wypracowanie - przy pomocy mediatora - rozwiązania akceptowalnego dla obu stron (zawarcie ugody)

Mediacja w sprawach karnych

Mediacja umożliwia porozumienie się sprawcy z pokrzywdzonym co do sposobu i terminu naprawienia szkody, zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, przeproszenia, pojednania (sprawiedliwość naprawcza)

Mediacja w sprawach rodzinnych

Postępowanie mediacyjne ukierunkowane jest na proces porozumiewania się pomiędzy stronami oraz wypracowanie - przy pomocy mediatora - rozwiązania akceptowalnego dla obu stron (zawarcie ugody)

Mediacja w postępowaniu w sprawach nieletnich

Rozwiązywanie problemów powstałych w wyniku czynu zabronionego poprzez porozumiewanie się pokrzywdzonego i nieletniego, z pomocą mediatora

Mediacja w sprawach gospodarczych

Postępowanie mediacyjne ukierunkowane jest na proces porozumiewania się pomiędzy stronami oraz wypracowanie - przy pomocy mediatora - rozwiązania akceptowalnego dla obu stron (zawarcie ugody)

Mediacja w sporach zbiorowych w ramach prawa pracy

Postępowanie mediacyjne jest obligatoryjnym etapem sporu zbiorowego, jeżeli etap rokowań nie zakończy się podpisaniem porozumienia

Mediacja w sprawach administracyjnych

Mediacja w postępowaniu administracyjnym nie ma na celu rozwiązania sporu, lecz wyjaśnienie i rozważenie okoliczności faktycznych i prawnych sprawy, wypracowanie rozwiązania i tym samym doprowadzenie do załatwienia sprawy administracyjnej w sposób polubowny, z wyważeniem interesu ogółu społeczeństwa i interesu indywidualnego strony

Mediacje w innych obszarach

Mediacje pracownicze, mediacje konsumenckie, mediacje w sprawach podatkowych, mediacje rówieśnicze i szkolne

POSTĘPOWANIE MEDIACYJNE W KPC

Art. 10. W sprawach, w których zawarcie ugody jest dopuszczalne, sąd dąży w każdym stanie postępowania do ich ugodowego załatwienia, w szczególności przez nakłanianie stron do mediacji.

Art. 183⁸. § 1. Sąd może skierować strony do mediacji na każdym etapie postępowania.

POSTĘPOWANIE MEDIACYJNE W KPC

Art. 183¹. § 1. Mediacja jest dobrowolna.

§ 2. Mediację prowadzi się na podstawie umowy o mediację albo postanowienia sądu kierującego strony do mediacji. [...]

§ 3. W umowie o mediację strony określają w szczególności przedmiot mediacji, osobę mediatora albo sposób wyboru mediatora.

§ 4. Mediację prowadzi się przed wszczęciem postępowania, a za zgodą stron także w toku sprawy.

POSTĘPOWANIE MEDIACYJNE W KPC

Art. 183³. § 1. Mediator powinien zachować bezstronność przy prowadzeniu mediacji.

§ 2. Mediator niezwłocznie ujawnia stronom okoliczności, które mogłyby wzbudzić wątpliwości co do jego bezstronności.

Art. 183^{3a} . Mediator prowadzi mediację, wykorzystując różne metody zmierzające do polubownego rozwiązania sporu, w tym poprzez wspieranie stron w formułowaniu przez nie propozycji ugodowych, lub na zgodny wniosek stron może wskazać sposoby rozwiązania sporu, które nie są dla stron wiążące.

POSTĘPOWANIE MEDIACYJNE W KPC

Art. 183⁴. § 1. Postępowanie mediacyjne nie jest jawne.

§ 2. Mediator, strony i inne osoby biorące udział w postępowaniu mediacyjnym są obowiązane zachować w tajemnicy fakty, o których dowiedziały się w związku z prowadzeniem mediacji. Strony mogą zwolnić mediatora i inne osoby biorące udział w postępowaniu mediacyjnym z tego obowiązku.

§ 3. Bezskuteczne jest powoływanie się w toku postępowania przed sądem lub sądem polubownym na propozycje ugodowe, propozycje wzajemnych ustępstw lub inne oświadczenia składane w postępowaniu mediacyjnym.

POSTĘPOWANIE MEDIACYJNE W KPC

Art. 183¹⁴. § 1. Jeżeli zawarto ugode przed mediatorem, sąd właściwy do rozpoznania sprawy według właściwości ogólnej lub wyłącznej, na wniosek strony niezwłocznie przeprowadza postępowanie co do zatwierdzenia ugody zawartej przed mediatorem.

§ 2. Jeżeli ugoda podlega wykonaniu w drodze egzekucji, sąd zatwierdza ją przez nadanie jej klauzuli wykonalności; w przeciwnym przypadku sąd zatwierdza ugode postanowieniem.

§ 3. Sąd odmawia nadania klauzuli wykonalności albo zatwierdzenia ugody zawartej przed mediatorem, w całości lub części, jeżeli ugoda jest sprzeczna z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa, a także gdy jest niezrozumiała lub zawiera sprzeczności.

Art. 183¹⁵. § 1. Ugoda zawarta przed mediatorem, po jej zatwierdzeniu przez sąd, ma moc prawną ugody zawartej przed sądem. Ugoda zawarta przed mediatorem, którą zatwierdzono przez nadanie jej klauzuli wykonalności, jest tytułem wykonawczym.

Sprawy z zakresu PRAWA CYWILNEGO, w których mediacja jest często stosowana

CEL MEDIACJI:
osiągnięcie porozumienia pomiędzy
stronami, zawarcie ugody

Mediacja może być prowadzona we wszystkich sprawach cywilnych, w których dopuszczalne jest zawarcie ugody

- Sprawy o zapłatę, zadłużenie, rozliczenia finansowe
- Dział spadku, zachówek
- Podział majątku wspólnego/dorobkowego
- Zniesienie współwłasności
- Rozwiązanie/niewykonanie umowy, interpretacja postanowień umowy
- Spory konsumenckie
- Spory spółdzielcze, sąsiedzkie
- Spory pracownicze

Sprawy z zakresu PRAWA RODZINNEGO, w których mediacja jest często stosowana

Mediacja może być prowadzona we wszystkich sprawach cywilnych, w których dopuszczalne jest zawarcie ugody

- Zaspokojenie potrzeb rodziny
- Podział majątku dorobkowego
- Sprawy o kontakty dziadkowie)
- Rozstrzygnięcia o istotnych sprawach rodziny

CEL MEDIACJI:
osiągnięcie porozumienia pomiędzy
stronami, zawarcie ugody

- Sprawy okołorozwodowe:
 - ustalenie rodzinnego planu wychowawczego,
 - ustalenie (harmonogramu) kontaktów z dziećmi
 - ustalenie sposobu wykonywania władzy rodzicielskiej
 - ustalenie pieczy nad dziećmi / opieka naprzemienna
 - alimenty

Sprawy z zakresu PRAWA GOSPODARCZEGO, w których mediacja jest często stosowana

CEL MEDIACJI:
osiągnięcie porozumienia pomiędzy
stronami, zawarcie ugody

Mediacja w sporze cywilnym pomiędzy przedsiębiorcami w zakresie prowadzonej pomiędzy nimi działalności gospodarczej

- Sprawy o zapłatę, wzajemne rozliczenia, płatności
- Niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania
- Rozbieżności w zakresie interpretacji postanowień umownych
- Sprawy o odszkodowanie
- Spory z zakresu nieuczciwej konkurencji
- Naruszenia praw autorskich oraz patentowych,
- Spory związane z funkcjonowaniem spółek, podziały spółek, spory pomiędzy wspólnikami

Sprawy z zakresu PRAWA KARNEGO, w których mediacja jest często stosowana

CEL MEDIACJI:
sprawiedliwość naprawcza,
pojednanie

Najczęściej: mediacja w sprawach publicznoskargowych

- Przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu (w tym bójki lub pobicia oraz spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu)
- Sprawy przeciwko rodzinie i opiece (w tym znęcanie)
- Przestępstwa przeciwko mieniu (rozbój, zniszczenie rzeczy)
- Przestępstwa przeciwko czci i nietykalności cielesnej (znięstawienie, znieważenie, naruszenie nietykalności cielesnej)

Sprawy z zakresu PRAWA ADMINISTRACYJNEGO, w których mediacja może być stosowana

CEL MEDIACJI:
załatwienie sprawy administracyjnej

Mediacja w postępowaniu administracyjnym może być prowadzona w każdej sprawie, której charakter na to pozwala. Są to sprawy, gdzie:

- występuje konflikt interesu społecznego z interesem indywidualnym strony
- organ administracji publicznej działa w ramach uznania administracyjnego
- występuje wiele stron
- istnieją trudności w skutecznej komunikacji ze stroną albo stronami
- może być zawarta ugoda administracyjna

PRZEBIEG POSTĘPOWANIA MEDIACYJNEGO

- 1 Mediator kontaktuje się ze Stronami w celu ustalenia terminu mediacji oraz wyznacza neutralne dla Stron miejsce posiedzenia mediacyjnego.
- 2 Mediator zaprasza Strony na posiedzenie mediacyjne (wspólne, indywidualne z każdą ze Stron, wahadłowe). Mediacja jest rozmową Stron w obecności mediatora - mediator pośredniczy w rozmowie, czuwając nad przebiegiem posiedzenia mediacyjnego i pomagając Stronom rozwiązać kwestie wymagające uregulowania i osiągnąć porozumienie.
- 3 Mediacja składa się zazwyczaj z 1 do 3-5 spotkań mediacyjnych. Jedno spotkanie z mediatorem trwa w większości przypadków ok. 1,5 do 2 godzin. Długość postępowania mediacyjnego zależy od zaangażowania i woli Stron w dążeniu do znalezienia rozwiązania kwestii wymagających uregulowania pomiędzy Stronami. Czas trwania mediacji może być dłuższy, jeśli sytuacja tego wymaga.
- 4 Jeżeli Strony zawarły porozumienie, mediator opracowuje treść ugody.
- 5 Z przebiegu mediacji mediator sporządza protokół. Jeżeli Strony zawarły ugodę, zostanie ona dołączona do protokołu. Niezwłocznie po zakończeniu mediacji mediator doręcza odpis protokołu Stronom (mediacja umowna) lub przesyła do sądu (mediacja ze skierowania sądu).

PRZYGOTOWANIE DO TŁUMACZENIA W POSTĘPOWANIU MEDIACYJNYM

Jak się przygotować?

- Ustalenie obszaru mediacji - sprawa rodzinna, cywilna, gospodarcza?
- Przygotowanie merytoryczne z danej dziedziny
- Przygotowanie pod kątem technik komunikacyjnych

Spotkanie/rozmowa z mediatorem

- Ustalenia organizacyjne, strategia
- Ustalenie metody pracy (sugerowane tłumaczenie dialogowe)
- Wyjaśnienie mediatorowi zakresu odpowiedzialności tłumacza w procesie tłumaczenia

TECHNIKI STOSOWANE W MEDIACJI

„Kto pyta, ten prowadzi”

Czy chce się Pan/Pani porozumieć?

Would you be willing to ...?

Would you like to ...?

TECHNIKI STOSOWANE W MEDIACJI

Miękkie kompetencje komunikacyjne

- Utrzymywanie kontaktu wzrokowego
- Kontakt z mówcą (dostrojenie rytmu, tempa wypowiedzi)
- Reakcje niewerbalne
- Podążanie za mówcą
- Dowartościowywanie mówcy - *budowanie zaufania*

Techniki aktywnego słuchania

- Uważne i empatyczne słuchanie
- Parafraza, przeformułowanie, klaryfikacja
- Odzwierciedlenie
- Implikacja, presupozycja

TECHNIKI STOSOWANE W MEDIACJI

Sztuka zadawania pytań

- Pytania retoryczne
- Pytania sprawdzające
- Pytania niejednoznaczne
- Pytania naprowadzające
- Pytania nakłaniające do podjęcia decyzji

Niby-pytania

- Pytania-pułapki (Czyż nie? Prawda?)
- Pytania, na które istnieje jedna poprawna odpowiedź
- Pytania - stwierdzenia
- Pytania zawierające ukryty zamiar - wstęp do propozycji
- Pytania oparte na niezweryfikowanych założeniach

PRZYDATNE LINKI

Ministerstwo Sprawiedliwości o mediacji:

- <https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/mediacje>

Sąd Okręgowy w Warszawie o mediacji:

- <https://bip.warszawa.so.gov.pl/artykuly/240/mediacja>

Kompetencje komunikacyjne, techniki komunikacyjne - publicznie dostępne materiały:

- <https://repozytorium.ur.edu.pl/bitstream/handle/item/5694/14%20plis-kompetencje%20komunikacyjne.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- https://edukacjaustawicznadoroslych.eu/images/2019/1/18_1_2019.pdf
- <http://www.mjz.com.pl/art/Mediacja%20jako%20forma%20komunikowania%20sie%20w%20konflikcie.pdf>

DZIĘKUJĘ!

MEDIATION

Joanna Miler-Cassino

kom. +48 607 700 007

e-mail: biuro@tlumaczenia-prawne.pl